

Idrottsminnen

Nr 2 — Juni 2020

Esbjörn Svensson tilldelades Hälsingeguldet 1978
främst för insatsen i samband med VM i sportskytte, där
Esbjörn i fritt gevär 50 meter stående, ordnade VM-guld

Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap

Kassörens ruta nr. 2, 2020.

ALLA KAN BLI MEDLEM I HÄLSINGLANDS IDROTTHISTORISKA SÄLLSKAP.

Alla, med ambition att ta del av, sprida och bevara Hälsinglands digra och intressanta idrottshistoria, hälsas varmt välkomna som medlem i HIHS.

HIHS medlemsförteckning upptar idag 374 betalande medlemmar, och övriga samarbetspartners, men det finns plats för många, många fler.

Hur blir jag medlem i HIHS?

Medlemsavgiften betalas till vårt bankgiro **273-0133**
eller via Swish **123 038 81 65**.

Kom ihåg att uppgge namn och adress, gärna en e-postadress.

Man kan även på vår hemsida: www.HIHS.se
ansöka om medlemskap!

Våra medlemsavgifter för 2020 är:

- 100;- Enskild medlem
- 200;- Föreningar och klubbar
- 300;- Förbund, företag och kommuner.

Nya medlemmar.

HIHS har, sen det senaste utskicket av Idrottsminnen, fått den stora äran att hälsa följande nya medlemmar varmt välkomna:
Kåge Bergqvist Forsa, Kjell Mattson Norrala, Hannes Lemberg Sundbyberg, Lotta Lemberg, Torbjörn Nordh, Jan-Olov Jansson Söderhamn och Jan-Erik Robertsson Edsbyn.

Kontakta Owe Flodin på 070-569 08 31

e-post: oweflodin45@gmail.com

om du har frågor rörande medlemskap.

Dags för andra numret av Idrottsminnen 2020 !

I detta nummer uppmärksammar vi Hälsingeguld-vinnaren 1978, **Esbjörn Svensson, Söderala AIK**. Esbjörn fick utmärkelsen främst för VM-guldet i sportskytte i Sydkorea.

HIHS berättar hur vår verksamhet bedrivs under Corona-pandemin. Verkar bli svårt med jubileumscaféerna och vår årliga idrottsresa.

HIHS skriver om en lite "speciell" fotbollsmatch någon gång på 30–40 talet mellan Söderhamns IF—FC Bordeaux.

HIHS gratulerar två stora idrottsprofiler i Hälsingland.

HIHS noterar att några medlemmar har glömt att betala medlemsavgiften för 2020. (Det är lätt att glömma)

Leif Styrman har knåpat ihop ännu en tävling som vi tror blir ett bra tidsfördriv i dessa Coronatider.

HIHS lanserar en artikel som har varit med förr. Det är **Larsa** som för 5 år skrev sin historia om tiden som sportjournalist.

En av Hälsinglands stora **domarprofiler** har lämnat oss.

Välkomna till Idrottsminnen **Nr 2 — 2020**

Lars Hedlund

Hälsingeguldet 1978:

Esbjörn Svensson, Söderala AIK

Det är inte så ofta som Hälsingland får en världsmästare och särskilt inte i skytte. Men lördagen den 30:e september 1978 hände det. Det var Esbjörn Svensson från Söderala som lyckades vinna 40 skott stående på fritt gevär 50m vid VM i Sydkorea. Av den anledningen tilldelades **Esbjörn Svensson Hälsingeguldet 1978**

Söderala AIK med Esbjörn Svensson i spetsen tillhörde under denna tid de bästa skytteklubbarna i Sverige och vann flera SM-tecken till klubben. Men att Söderala AIK skulle få en världsmästare var en överraskning för många.

När Esbjörn började med sportskytte stod det snart klart att det var en blivande storskytt på gång. Det dröjde inte länge innan han var bland de bästa i Hälsingland och då handlade det om luftgevärsskytte.

Vid 12 års ålder vann han sitt första distriktsmästerskap för juniorer upp till 20 år. Luftgevärsskytte bedrevs då bara under vintersäsongen. Under sommarsäsongen var det nationellt banskytte som gällde från 300 meter.

När han som 17-åring började med korthållsskytte (kaliber 22 long rifle) var han snabbt bland de bästa i Sverige både på luftgevär 10 m och i kortdistans 50 m.

Från början av 1970-talet till slutet av 1980-talet ingick Esbjörn ofta i det svenska landslaget och var med och vann flera internationella tävlingar och mästerskap. Men 1978 blev det stora lyftet för Söderalasonen.

Det var hård konkurrens på uttagningstävlingarna till VM och inte alls självklart att Esbjörn skulle vara med i disciplinen helmatch 50 meter, där stående (40 skott) ingår. Men efter en fin vårsäsong med bland annat seger vid en internationell tävling i Oslo fick han chansen även i den disciplinen. **Det var inget dumt val av skytteledningen !!**

Esbjörns segerresultat stannade vid 379 poäng (max 400) vilket även var en tangering av världsrekordet. Esbjörn hade aldrig fått så höga poäng, inte ens på träningen. Det visar på mental styrka.

Att Esbjörn var en värdig mästare fick han erfara när han anlände till hemorten. Byn Sund, fick med all hast ett nytt namn, **"Världsmästarbyn"** och många vänner och skyttar från

Hälsingland var med och hyllade vid hemkomsten. Att det blev fest på fritidsgården med mat o dans var naturligt och Esbjörn hyllades hela kvällen.

"Så skrevs det i ortstidningarna om bravaden, så här drygt 40 års sedan ställde jag några frågor till Esbjörn."

Vad kommer du ihåg av mest av VM:et i Sydkorea?

— Jag kommer ihåg att gevärgrenarna låg ju alltid sist på programmet på stora mästerskap. Så innan vi fick börja skjuta, tävlades det i pistol, lerduvor och viltmål. Så det blev många lediga dagar innan våra tävlingar startade.

Möjlighet att träna på banorna fanns i begränsad omfattning när de var lediga.

Jag kommer ihåg att det var väldigt varmt (37 grader) och fuktigt. Jag mådde inte alls bra dagarna innan vi tävlade. Sköt ganska dåligt i början på träning och var inte alls pigg. Det enda som gick riktigt bra var ståendeskyttet, knästående sådär och liggande jättedåligt.

Tävlingsledningen hade bestämt att tävlingen skulle avgöras under två dagar för att alla skyttar skulle få så rättvisa väderförhållanden som möjligt.

Anledningen var att det var flera skyttar än det fanns skjutplatser. Tror att det var 70 skjutplatser och kanske 120 skyttar med deltagare från över 70 nationer. Första dagen sköts bara liggande och dag två sköts 40 knä och 40 stå.

Jag sköt i lag 2 på tavla 17. Med tanke på min dåliga träning och att det blåste en del var jag inte alltför missnöjd med mitt ligganderesultat, 391p. I stående som sköts nästkommande dag började jag bra och sköt förhållandevis snabbt. Tror att jag började med 94, 97, 93 sedan blev det svårt. Det var nervöst och varmt och tiden gick fort. Då fick man hålla på i max två timmar med 40 skott stående inklusive provskott. Efter 30 skott hade det gått ca. 45 min så jag låg ju bra till tidsmässigt. Men jag höll på mer än 45 min med mina sista tio skott, det var jättejobbigt.

Det blåste en del från vänster så min tanke var att fokusera på avfyringen och försök att trycka av i mitten eller något åt vänster. Det funkade bra i åtta skott. Vid det nionde skottet var jag för sen med avfyringen och det blev en 8:a till höger och jag blev helt kall och tom i huvudet. Jag satte mig på stolen som var precis bakom och drack lite vatten sedan laddade jag tog upp geväret och sköt en perfekt 10:a och sista serien blev 95 p. Jag visste direkt att det var ett jättebra resultat (379 p) men inte hur långt det skulle räcka. Efter att alla skjutit klart sker en fingranskning (tolkning) av varje tavla eftersom det är många skott som sitter precis på gränsen.

Det blev en lång och spännande väntan till de officiella resultaten kom upp på resultattavlan som visade att jag stod som segrare i 40 stå.

Trodde du på medalj innan du reste till Sydkorea?

— Jag visste innan resan att vi i laget var tillräckligt bra för att vara med och slåss om medaljerna. Resultatmässigt hade alla i laget visat hög nivå innan tävlingen och vi var alla väl förberedda att göra ett bra VM. Men som sagt, det gäller att "skjuta" så gott man kan och hoppas ingen skjutare bättre.

Var det inte meningen att du skulle vara med i den disciplinen 50 meter stående?

— Nej, ingenting är givet förrän 1–3 dagar före själva tävlingen. Det beror på hur det fungerar på träningen och om någon visar på särskilt bra eller dålig form. Vi var sju gevärsskyttar på plats och bara fyra skyttar ingår i laget för respektive disciplin. Jag blev uttagen att skjuta helmatchen på 50 m (40 ligg, 40 stå och 40 knästående) men däremot inte 60 skott liggande.

Har du någon förteckning över alla medaljerna i de olika skyttetävlingarna DM, SM, VM, NM mm

— Jag har räknat ihop och kommit fram till följande.

DM juniorer	9 st
DM juniorer lag	9 st
DM seniorer	39 st
DM seniorer lag	21 st
SM juniorer	1 st
SM juniorer lag	1 st
SM seniorer	8 st
SM seniorer lag	21 st

Mästerskapsmedaljer

EM i Bukarest, 1977	Silver i lag 3x40 skott
VM Seoul, Korea, 1978	Guld individuellt 40 skott stående
VM Seoul, Korea, 1978	Brons i lag 40 skott stående
VM Seoul, Korea, 1978	Brons i lag 3x40 skott
NM Skövde, 1979	Guld i lag 2x40 skott
NM Skövde, 1979	Guld i lag 40 skott stående
NM Skövde, 1979	Brons individuellt
NM Cardiff, 1981	Guld i lag 60 skott

Efter VM guldet -78, hur länge höll du på sedan innan du lade geväret på sidan?

— Jag satsade på att komma med till OS 1988 men det lyckades tyvärr inte. Därefter tävlade jag en del men utan lika hård träning. Var med och vann mitt sista SM i lag för Söderala AIK 1997.

Det är bara att gratulera Esbjörn Svensson för ett långt skytteliv med höjdpunkten VM-guldet 1978.

Vi avslutar artikeln om Esbjörn Svensson när han står överst på prispallen i Seoul, Sydkorea 1978

Här tillsammans med silvermedaljören Jang-Woon Seo Korea och bronsmedaljören Lanny Bassham USA med 2 medaljer. Det var nämligen Lanny Bassham som vann helmatchen 3x40 med 1165p, Esbjörn kom på fjärde plats med 1156p.

Lars Hedlund

Noteras: Att Esbjörn Svensson vann brons i bägge lag-tävlingarna i VM i Sydkorea, helmatchen 3x40 skott och på 40 skott stå. I laget ingick förutom Esbjörn Svensson, Sven Johansson från Uppsala, Stefan Tynell från Göteborg och Carl Erik Öberg från Haparanda

Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap (HIHS) kommer under jubileumsåret 2020 att ordna idrottscaféer i alla kommuner i Hälsingland.

Så var tanken, men tyvärr ser det mörkt ut att kunna ordna några jubileumscaféer under 2020. Coronaviruset sätter käppar i hjulet inte bara för oss (HIHS) utan för hela samhället. HIHS strävar efter att idrottscaféerna i alla kommuner kommer att bli av, men vi vet i dagsläget inte när.

Vi i styrelsen är ju de flesta av oss även i riskgruppen (70+), så våra månatliga möten blir ju även inställda. Tur är att vi är datoriserade och på så vis kan vi kommunicera med varandra. Det är långt ifrån bra och i år som vi skulle fira vårt 30-års jubileum.

Vi hoppas att vi kan fortsätta med vår tidskrift **Idrottsminnen** i alla fall. Men det är mycket svårare att få fram underlag till tidskriften, men vi har flera personer som hjälps åt, så det kommer vi säkert att klara.

Här har våra medlemmar en möjlighet att vara med och bidra med artiklar som ni har i era byrååldor. **Hör av er till oss i redaktionen.** (*Lars Hedlund eller Lars Gösta Larsson*)

Den årliga idrottsresan som brukar vara höjdpunkten för våra medlemmar, måste nog med all sannolikhet ställas in.

Vi funderar på att, om pandemin eventuellt klaras av under hösten, kanske vi kan ordna en Stockholmsresa innan jul. Men det är i dagsläget verkligen oklart.

I vilket fall som helst fortsätter Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap att jobba med att bevara idrottshistoria i Hälsingland.

Lars Hedlund, ordförande i HIHS

Bordeaux utan Gou-Gou, ett enda stort blaha-blahä ...

"Detta skrev Einar "Sandy" Sandberg till Söderhamns IF:s 50-årsjubileum"

Vilket fotbollsutbyte vi vågade oss på i Söderhamn på 30—40 talet. Det har spelats mycket fotboll i Söderhamn med många kända utländska lag, men det mest kända laget är utom allt tvivel FC Madrid. Göteborg tackade Nej till Zamora och Co därför man tyckte att de var alldeles för dyra. Men Söderhamn tackade ja till en match mot FC Madrid en vardagskväll i juli 1934. Alla trodde det var ett rent vansinne, men det kom 4 000 till idrottsparken den kvällen, spanjorerna gav även en uppvisning hur fotboll skall spelas, som aldrig kom att glömmas av den fotbollsintresserade publiken.

Men det vi skall berätta om här, är det originellaste lag som besökt Söderhamn. Laget heter FC Bordeaux. Den matchen köptes av en kufisk "manager" vid namn Singer, som den tiden jobbade som handelsresande i kontinentala fotbollslag. Han reste de mest underliga vägar för att komma hit och det undrades om det där fotbollsjobbet var ett camouflage för viktigare uppdrag

En gång offererade Singer ett egyptiskt lag från Alexandria. Det anades nog att det inte var några större profeter på fotbollsmarknaden, men herr Singer garanterade att de skulle uppträda i blå sidenjackor och röda fezar och det tilltalade Söderhamns föreningen.

Som väl var kom Singer med ett återbud från faraos söner, men istället erbjöd han FC Bordeaux med tre tvättakta araber och en svart fenomencenter som lyssnade till det djungelvrålsliknande namnet Gou-Gou. I övrigt inrymde det franska laget ett par fd. österrikiska och ett par tjeckiska internationella spelare. Läger man till att tränaren var litauer så blir den kosmopolitiska bilden fullständig.

Att en av tjeckerna hette Blaha betydde inte så mycket, då var det pinsammare med den omreklamerade negern Gou-Gou visade sig vara en mycket svart skugga av en fotbollsspelare vars "prestationer" möttes av publiken samfälliga blaha blaha.

Senare kom det fram att den rätte Gou-Gou var kvar i Frankrike. Den här ynglingen var en ersättare som Singer uppbringat i sista stund. Den "smarte" managern tyckte väl att det var huvudsaken att han kunde visa upp en svart neger. Men som sagt Gou-Gou var han ej. Inte i något avseende.

Stryk blev det för FC Bordeaux, både i Söderhamn och på andra platser. Som straff för nederlaget efter matchen mot Söderhamnskombinationen, låste Singer in alla spelarna på hotellet, men Blaha lyckades smita ut och träffa en flicka. När avresan skulle ske dagen därpå så försökte Singer & Co helt enkelt åka ifrån den stackars Blaha, som vägrades att få följa med vidare. Han fick ta sig hem bäst han kunde. Hotellvärdinnan tog kontakt med ledarna för söderhamnsföreningen som snabbt var på plats och mycket riktigt, på sitt rum satt Blaha ensam, utan ett öre på fickan. De övriga i laget var på tågstationen och skulle resa vidare. Grabbarna från föreningen blev skrämda, kanske föreningen får betala hemresan för Blaha.

Men de tog reda på att tåget var försenat, skaffade en bil stoppade in Blaha och åkte på blixtfart till stationen. Tåget stod inne med klart för avgång. Herr Singer mötte med viftande armar och ville hindra Blaha att stiga på tåget. Men de motade honom upp på vagnen slängde igen dörren och så gick tåget. Gu´ ske lov för det.

Om de någon gång skulle råka möta herr Singer mer i deras liv, så kan han vara övertygad om att de skall möta honom med ett infernaliskt: Blaha Blaha.

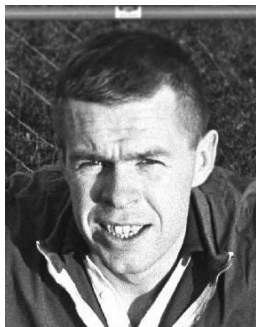
Lars Hedlund

Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap (HIHS)
vill gratulera två stora idrottsmän i Hälsingland.
Dessa båda har fyllt 80 år under våren 2020 och
självfallet är de medlemmar i HIHS.

Roger Gilljam, bandy.

Mest känd för sitt bandyspel i Broberg.
Enligt en försvarskollega i Broberg
(Göran Enberg) så var Rogers
försvarsspel en bidragande orsak att
Broberg vann SM 1963 och 1964.
Roger avslutade sin bandykarriär i
Hudiksvalls BK under 1980-talet.

Ronney Pettersson, fotboll.

Mest känd för sitt målvaktsspel i
Svenska landslaget.
Hela 17 A-landskamper och 9 säsonger
som målvakt i Djurgården.
Sedan flyttade Ronney till Hälsingland
och avslutade sin målvaktskarriär i
Hudiksvalls ABK.

Till vår hemsida: www.HIHS.se eller vår tidskrift **Idrottsminnen** är
alla varmt välkomna att lämna bidrag för publicering. Det kan vara
referat och bilder från små och stora idrottshändelser, berättelser
om de verkliga eldsjälarna i landskapets olika föreningar mm.

Kontakter:

Hemsidan: Lars Hedlund 070 - 624 78 56
larshedlund400@gmail.com

Anders Skoglund 070 - 690 93 01
agskoglund@gmail.com

Idrottsminnen: Lars Hedlund 070 - 624 78 56
larshedlund400@gmail.com

Det är lätt att glömma att betala medlemsavgiften i HIHS.

Den 2 juni -2020, finns er adress med här nedan, så har ni glömt att betala medlemsavgiften för 2020. Hur man betalar in avgiften, ser ni i kassörens ruta, sidan 2.

Stort Tack för ni stöttar HIHS !!

Bollnäs och Ovanåkers kommun

Stentorpsgränd 4	Arbrå
Växbovägen 5	Bollnäs
Hagvägen 14	Bollnäs
Ö. Stationsgatan 26	Bollnäs
Alirgatan 18 B	Bollnäs
Bornvägen 7 G	Bollnäs
Långgatan 19 A	Bollnäs
Ovanåkersvägen 31	Edsbyn
Bomvägen 4803	Segersta

Hudiksvall - Nordanstigs kommun

Stömne 214	Delsbo
Bondevägen 6	Delsbo
Bäckgårdsvägen 2	Forsa
Kyrkvägen 3	Gnarp
Gamla vägen 5	Jättendal
Fiskebyvägen 4 B	Hudiksvall
Fiskeby 20	Hudiksvall
Lingonvägen 5	Hudiksvall
Fiskebyvägen 4 C	Hudiksvall
Storgatan 40	Hudiksvall
Hudiksvägen 5 B	Hudiksvall
Marielundsvägen 5	Hudiksvall
N:a Kyrkogatan 8B	Hudiksvall
Ingstahemmet 5 A	Hudiksvall
Jakobsbergsvägen 18	Hudiksvall
Marielundsvägen 31	Hudiksvall
Saltviksudde 8	Hudiksvall
Radhusgatan 19	Iggesund

Ljusdals kommun

S:a Ytterygvägen 10	Färila
Box 76	Ljusdal
Torsvägen 13	Ljusdal
Torsvägen 22	Ljusdal
Tullvägen 12	Ljusdal
Strömvägen 10	Tallåsen

Söderhamns kommun

Kättingvägen 15 B	Ljusne
Nya Vägen 25	Norråla
c/o Forsell Viravägen 16	Sandarne
G:a Gävlevägen 29	Stråttjära
Bergsvägen 8	Söderåla
Sockenvägen 25	Söderåla
Oxelstigen 7	Söderhamn
Mobodarne 853	Söderhamn
Sandövägen 115	Söderhamn
Box 325	Söderhamn
Norralagatan 4 A	Söderhamn
Abrahambäckgatan 3	Söderhamn
Norrullsgatan 23 F	Söderhamn

Övriga landet

Dalsgatan 6	Norrköping
Majorsgatan 13 D	Sundsvall
Germundsvik	Eskilstuna

Styrmans kluriga frågor !!

Här finns det lite att fundera över i dessa Corona tider. Självfallet finns det priser att hämta.

1:a pris 2 Sverielotter
2–3 pris 1 Sverielott

1. Vad heter Wengens klassiska störtlopp?
A. Hahnenkammrennen B. Lauberhornrennen
C. Patscherkofel D. Stratofana
2. 1972 i Munchen skrällde skytten Ragnar Skanåker genom att ta guld i fripistol 50 m- Har han senare tagit flera OS-medaljer?
A. Ja 1 B. Ja 2
C. Ja 3 D. Nej
3. 1967 vann fyra bröder Pettersson lagtempo på cykel. Bröderna Gösta, Erik, Sture och ja vad heter den yngste?
A. Bertil B. Harry
C. Reidar D. Tomas
4. Sverige har varit en stor rallynation. Den förste officiella världsmästaren var svensk år 1979, bilen en Ford Escort RS 1800 - men vem var föraren?
A. Stig Blomqvist B. Per Eklund
C. Tom Trana D. Björn Waldegård
5. Vid OS-fotbollen i London 2012 vann Mexiko finalen mot Brasilien. Endast ett europeiskt lag nådde kvartsfinalerna – vilket?
A. Schweiz B. Storbritannien
C. Sverige D. Vitryssland

- 12 juli 1908 spelade Sveriges herrlandslag i fotboll sin första landskamp. I Göteborg på IP Lefsgrens äng med spelare i blå-gulrutiga skjortor och blå byxor. Mot vilket land vann Sverige med 11 – 3?
A. Danmark
C. Holland
B. England
D. Norge
- Vilken stöddig titelförsvare var det, som under 70-talet kom till Wimbledon med öppningsrepliken "Så var vi här igen då, 127 förlorare och jag." Han som sen förlorade finalen och blev en förlorare även han, var?
A. Arthur Ashe
C. Jimmy Connors
B. Björn Borg
D. Ilie Nastase
- I skidskytte är det oavsett liggande el. stående, om du är man el. kvinna, samma avstånd från skjutvall till tavla. Hur långt?
A. 30 m
C. 50 m
B. 40 m
D. 60 m
- Den hockeyspelare som hittills gjort flest matcher i Tre Kronor kom upp i 285 matcher. Han har dubbla OS-guld och har spelat i NHL för New York Islanders och Anaheim Mighty Ducks. Namnet tack!
A. Jonas Bergkvist
C. Tommy Samuelsson
B. Jörgen Jönsson
D. Sven Tumba
- Den 6/8 1992 i Barcelona tog Jan-Ove Waldner Sveriges första OS-guld i ett sommar-OS sedan Los Angeles 1984. På 26 min och 47 sek. avgjorde han singelfinalen. Mot vem?
A. Liu Guoliang
C. Jörg Rosskopf
B. Jean-Philippe Gatién
D. Ma Wenge
- Tony Rickardsson var 20 år, när han blev svensk mästare för första gången - 21 år när han tog sin första VM-medalj, ett silver. Hur många ggr blev han individuell mästare?
A. 4 ggr
C. 6 ggr
B. 5 ggr
D. 7 ggr

12. Vid Vancouver-OS i utförsåkning 2010 tävlade herrar och damer i 5 grenar var. Men det var endast en åkare som tog hem dubbla OS-guld. Vem?
- A. Ivica Kostelic, Kroatien B. Bode Miller, USA
C. Maria Riesch, Tyskland D. Lindsey Vonn, USA

När ni har knäckt idrottsfrågorna skickar ni tipsraden till

larshedlund400@gmail.com

eller till

Lars Hedlund

Svarven 408

826 94 Norrala

Vi vill ha svaren senast 31 juli !

Lycka till önskar redaktionen !!

Utdelningen av Hälsingeguldet !

Juryn för utdelningen av **Hälsingeguldet 2019**, har träffats "digitalt" och har börjat värdera de inkomna ansökningarna. Vår förhoppning är att juryn kan komma till ett resultat innan **Idrottsminnen 3–2020** skall ges ut i början av september. Då kan vi där publicera vinnaren av **Hälsingeguldet 2019**. Utdelningen av **Hälsingeguldet 2019**, måste ju vänta tills coronapandemin har gett vika. För när det tillfället blir av, vill vi ju ha publik med vid utdelningen...!!

Den här artikeln publicerades i nr 1 av Idrottsminnen 2015. Eftersom det på grund av Coronasituationen nu är svårt att hitta material ur tidnings- och klubbarkiv har redaktionen beslutat att publicera den igen som en favorit i repris. Dessutom har många medlemmar tillkommit i Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskapet sedan dess och som därför nu också får ta del av den.

Larsa minns:

Från lokaltävling till VM-guld

Du kan väl skriva en text om dina största idrottsminnen?

När frågan ställdes så svarade jag ja på stående fot. Ingen konst, tänkte jag – och egentligen är det inte det om jag måste välja ut ett enda minne, men så enkelt ska jag inte göra det för mig.

För i så fall är det söndagen den 17:e februari 1974 som för alltid kommer att finnas som min starkaste idrottsupplevelse – av många skäl. Vilka jag ska återkomma till.

Men först lite bakgrund. Som sportjournalist och sedermera sportchef på Hudiksvalls Tidning/Hälsinglands Tidning från 1962 till 1982, innan jag tog steget till allmänna redaktionen, hade jag förmånen att på ort och ställe uppleva en rad stora evenemang, mästerskap och matcher som är en betydande del av hälsingeidrottens nutidshistoria. Men i raden av minnesbilder finns också mängder av små lokala tävlingar eller matcher där just det lokala och lilla formatet är den grund som svensk idrott vilar på. Här, bland de ideella ledarna, finns "vardagshjältarna" som är en förutsättning för allt.

Det här var en tid då redaktionsledningarna insåg att det fanns ett tungt läsintrasse i sporthändelserna. Vi – och våra konkurrenter – byggde upp sportredaktioner med 3–4 tjänster och ökade sportens utrymme i tidningarna från några spalter eller möjligen en sida upp till 2–3 sidor på vardagarna och 5–6 sidor i måndagstidningen.

Och då ska man komma ihåg att tidningssidorna då var dubbelt så stora som i dagens lokaltidningar. Tillsammans med duktiga medarbetare som Håkan Persson, Lars Nordström och Leif Anderzon (Flodin) hade jag nöjet att leda en sportredaktion som jag än idag, så där 50 år senare, fortfarande känner stolthet över.

Många sköna bandyguld.

Naturligtvis har bandyn haft en huvudroll med tanke på Hälsinglands starka ställning. Under nästan hela den här perioden hade vi fyra allsvenska lag och alla skulle bevakas likvärdigt eftersom HT:s avläggare Hälsinglands Tidning ännu var en nagel i ögat på tidningskonkurrenterna i Ljusdal, Söderhamn och Bollnäs, där legendariska sportkrönikörer som **Gunnar "Emson" Magnusson** (Ljusnan), **Nisse "Enebe" Blad** (Hälsinge-Kuriren) och **Roland "Pen" Mårtensgård** (Söderhamns Tidning) var både aktade konkurrenter och goda vänner.

Samtidigt som jag känner välbehag över upplevelsorna med ett antal SM-finaler minns jag med fasa kvällsresorna hem till redaktionen i Hudik efter till exempel en match i Edsbyn. På den tiden, då vi ännu inte ens hört ordet "Internet", gällde det att skriva referatet eller krönikan i bilens högra framsäte med hjälp av en liten reseskrivmaskin som balanserades på knäna. Pannlampa och "spypåse" ingick också i utrustningen. Ofta handlade det om minuter för att klara pressläggningstiden. Idag är sådana arbetsförhållanden otänkbara, men på något sätt gick det och det blev sportsidor i tidningen varje dag...

Och när man jobbade på HT så hade man ju med tanke på resorna ständigt "bortamatch" i bandyallsvenskan – även när "våra" lag spelade hemma.

Final, på final, på final...

60- och 70-talen var ju verkligen bandy-Hälsinglands årtionden. Från 1961 till 1979 spelade hälsingelag i 14

Lars Franklin var en av de egna produkterna i SUIF:s första elitgeneration. "Foto: HT"

finaler! Och jag såg nog de flesta. De som gjort starkaste intrycket i mitt åldrande "minneskontor" är Ljusdals seger mot Villa 1975 – med fem mål av Stefan Johansson – och Brobergs dubbelguld 1963–1964 och 1976–1977. Edsbyns 6–4 mot Västerås 1978 finns också som ett starkt bandyminne.

För oss hälsingejournalister blev det under den här epoken ett ständigt åkande kors och tvärs för att bevaka seriespel och slutspel med en rad kvarts- och semifinaler på vägen mot finalen.

Från pingis till motocross och båttracing.

När Söderhamns UIF vann sitt första lag-SM-guld 1978 och när Hudiksvalls ABK under några lyckliga år spelade i

"riktiga" div.II mot lag som AIK, Örebro, Gefle, Västerås, Degerfors, Sleipner, Brage och Sundsvall fick hälsingedrottens en ny dimension.

Jag minns förstås också åren då Ljusdal, under en period av serieomläggningar, tog sig ända upp till dåvarande div.II och när Lennart "Liston" Söderberg bjöd rubriker som på dagstidningarna inte kunde motstå

Göran Sundfors, här i en kampsituation mot Nyköping, var en av de tongivande spelarna under Hudiksvalls ABK:s glansperiod i gamla "riktiga" div.II "Foto: HT

När det blev vardagsmat att bevaka motocross-VM (Bengt Åberg och Arne Kring) hade den lokala sportbevakningen tagit ett skutt ut i stora världen. VM-medaljer handlade det också om på vatten. Under några år var Leif Lindell och Roland Stoltz stekheta inom racerbåtssporten.

Riktigt stort kändes det också att bevaka Bollnäs IS i kvalspelet till hockeyns högsta serie. Säkert många som inte har en aning om att BIS en gång var på den nivån.

Hudik var tidigt ute med en riktig idrottshall och det innebar att både handboll och boxning under en tid lockade fulla hus och noggrann bevakning och rapportering.

De stora friidrottsgalorna, där främst Söderhamn hade muskler nog att locka även världsstjärnor, gav oss nya upplevelser när vi kom de aktiva "in på livet" där nere på innerplan, där jag främst minns ett "förtroligt" och oförglömligt samtal med Ricky Bruch.

Vi bevakade allt, stort som smått, alltifrån ungdomsallianser på skidor till div.V-matcher i fotboll och lokala friidrotts- eller orienteringstävlingar. Och lokalpressen skulle naturligtvis "vara där".

När skid-DM t.ex avgjordes i Los åkte jag upp redan dagen före och övernattade i väntan på tävling. Att inte ha direktbevakning av skid-DM var på den tiden otänkbart.

En DM-tävling på skidor kunde ju innebära att delar av den svenska skideliten (främst genom Delsbo och Edsbyn) tävlade i hemmaspår. Det var ju uteslutet att lokal-tidningarna skulle "glömma" eller strunta i att med reporter och fotograf direktbevaka till exempel friidrotts-DM. Vi kunde naturligtvis inte personligen vara på plats på alla evenemang, men vi byggde upp en organisation med "grenbevakare" och lokala frilansskribenter som kunde rapportera till oss.

För någon 50-lapp i ersättning kunde de – ofta av eget intresse – lägga en hel dag på en orienteringstävling eller ett bordtennis-DM.

Från orienteringen och skidorienteringen minns jag förstas Stefan Persson som under några år blev en följetong på våra sportsidor.

Jag hyste stor beundran för Rehn-löparen som verkade leva ett liv som andades harmoni.

Mitt ibland alla idrottsprestationerna minns jag ett starkt personporträtt där Stefan visade upp sina "kompisar" bland småfåglarna, som åt ur hans hand.

Det blev fina bilder som motvikt till det sportsliga.

"Foto: HT"

Stefan Persson var en av hälsingeidrottens affischnamn och ofta förekommande på tidningarnas sportsidor oavsett om det gällde skidorientering, orientering eller friidrott.

Ständig jakt på resultatlistor.

En sak som jag – och mina dåtida kollegor – minns med både fasa och stolthet är det ständiga slitet med resultatlistor, som absolut skulle vara med i tidningen redan dagen efter tävling. Egentligen förstår jag inte hur vi klarade det nästan varje gång. Ofta fick man vänta en stund efter tävlingens slut innan arrangören av t.ex skidtävlingar, orienteringar, friidrottstävlingar eller simtävlingar manuellt hade skrivit ut en resultatlista som vi kunde få med oss hem. Det var en ständig jakt efter listorna – och en ständig press på tävlingssekretariaten, som vi alltid tyckte jobbade för långsamt. Så här en 40–50 år senare kan man väl få be om ursäkt för all den stress som vi då ibland utsatte ideellt arbetande idrottsledare för. Men många gjorde det här riktigt bra och förstod vikten av att göra det snabbt ”för tidningens skull”.

När kopieringsmaskinen kom in i bilden blev det lite snabbare. Före dess fick arrangören med hjälp av karbonpapper få fram en någorlunda läslig lista som pressen kunde få. Väl hemma på redaktionen skulle en typograf vid en sättmaskin skriva över listan till blyrader som sedan skulle ligga till grund för själva tryckningen. När tävlingen avgjordes långt från redaktionen var det telefonen som gällde.

Vi reportrar fick då läsa in referat och alla resultat på ett band till ”mottagningen” där sedan någon skrev ut allt och levererade det till sportredigeringen innan det gick till blysättning eller perforering. När telefaxen kom tyckte vi att vi nått teknikens slutstation...

Sett mot hur vi jobbade är det lite svårt att acceptera dagens sportsidor där den lokala resultatredovisningen, trots modern teknik, lämnar mycket i övrigt att önska.

Skid-epok utan motstycke.

Att jag valt att vänta med skidsporten beror naturligtvis på att det är därifrån jag hämtar mitt allra främsta minne som

sportjournalist. Det handlar naturligtvis om dagen då Thomas Magnuson åkte hem VM-guldet på 30 km. Att han i slutet av sin karriär fyra år senare med ett klassiskt ryck i Lahtis säkrade ett svenskt stafettguld är också stor idrottshistoria.

Men först några ord om den fantastiska epoken med mängder av SM-medaljer till Delsbo – och även till Edsbyn, vilket kanske inte är lika känt. Det var förstås stort när åkare som Tommy Limby och Benny Södergren fanns i edsby-stallet och tog vid där tidigare Britt Strandberg och Gun Ädel varit affischnamn.

Med genombrottet för Thomas Magnuson och Eva Olsson följde en tioårsperiod med nästan osannolika framgångar för Delsbo IF, som blev landets i särklass främsta skidklubb med högar av SM-medaljer. Under några år av närmast "punktmarkering" av skidåkarna från Delsbo byggde jag upp en vänskap som kanske inte alltid var så bra ur rent journalistisk synpunkt eftersom det innebar ett känslösamt engagemang i med- och motgångar. Och sådant ska ju journalister helst hålla sig ifrån, sägs det.

Skidsporten hade ju på den här tiden en rad nationella tävlingar i Hälsingland – och alla skulle bevakas. I mitt korta minne kan jag än idag se målområdena med ibland åskådarled som kunde räknas i tusental. Ett oförglömligt och oslagbart minne.

Den där dagen i Falun glömmar jag aldrig. I detalj minns jag som i går hela spelet kring det omtalade skidvalet då Thomas Magnuson så sent som några timmar innan start bestämde sig för att åka på skidor med plastbelag och inte på de träskidor han hade kontrakt på.

Att Thomas skulle ha skaffat sig en fördel är däremot inte sant. Han tävlade helt enkelt på samma villkor som sina främsta konkurrenter. Redan året innan hade de svenska skidåkarna fått en chockupplevelse i Reit im Winkl när

Thomas Magnusons VM-guld på 30 km i Falun 1974 var Delsbo-åkarens höjdpunkt på karriären, som förutom en mängd internationella segrar med bland annat femmilsegern i Holmenkollen, också gav det klassiska VM-guldet i stafett 1978. "Foto: HT"

vanligtvis medelmåttiga internationella åkare formligen flög ifrån dem på skidor som gled mycket lättare. Men ännu vid VM ett år senare hade det svenska laget inte tillgång till de belagskidor som Kneissl och Fischer började erövra världen med.

"Om jag leder vid 10 km så vinner jag".

Det var vad Thomas sa till mig på morgonen inför loppet. Han startade sist och det kändes som en olidligt lång väntan på mellantiden, som skulle visa om skidvalet och vallan fungerade i det känsliga föret.

Men han ledde – och han vann.

När startnummer 71 åkte över mållinjen med armarna i segergest grundades ett idrottsminne som senare skulle visa sig bli oslagbart. Bronsmedaljen på femmilen några

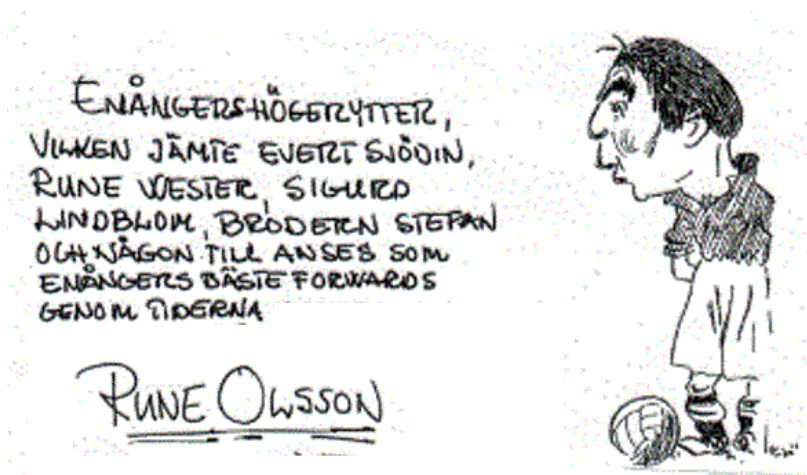
dagarna senare kändes bara som en skön bonus. För att slutligen visa på ett exempel, bland många andra, på hur vi jobbade på det "breda" fältet kan jag påminna om att skytte i olika former nästan alltid fanns med på våra sportsidor.

Skytterörelsen utvecklades lavinartat i efterkrigstidens Sverige. Förutom alla lokala skyttetävlingar minns jag det årligen återkommande och riksomfattande "Dagbladsskyttet" som arrangerades av Svenska Dagbladet och där landets skytteföreningar tävlade i olika divisioner. "Dagblads-söndagen" var en mardröm på sportredaktionen.

Det var många, många telefonsamtal till distriktets alla skytteföreningar innan allt var sammanställt. Men att vänta med resultaten och istället ta in allt på tisdagen var inte att tänka på. Utifrån dagens tidnings-situation känns det ju närmast som en skröna. Men så var det och så jobbade vi.

Jag är tacksam över att jag fick uppleva allt det här och mycket därtill. Alla idrottsprofiler bland aktiva och ledare som jag lärde känna finns fortfarande i mitt hjärta. Många är tyvärr borta, men de lever fortfarande starkt i mitt minne.

Lars Gösta Larsson

En idrottsprofil har lämnat oss

Roger Andersson, en av våra stora idrottsprofiler i Ljusdal har lämnat oss.

Roger var känd för sin domarroll både inom fotbollen och bandyn och var dessutom en verkligt respekterad person inom idrottsvärlden.

Roger var med och spelade SM-final med Ljusdals BK i bandy på 70-talet och på 80-talet dömde han VM i bandy i Norge. Han dömde även en SM-final i bandy.

Även inom fotbollen nådde Roger långt och han gjorde några matcher som assisterande domare i allsvenskan.

Mest kommer jag ihåg Roger som en duktig fotbollsdomare, men även en person med glimten i ögat. När Roger dömde var det lugnt på plan. Roger blev 77 år.

Hela Idrotts-Hälsingland sörjer !!

Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap

Lars Hedlund

ATT HANDLA I GLADA HUDIK, GÅR SOM EN DANS.

Gör ett besök i Glada Hudik!

Här finns den unika miljön och
Sveriges gladaste Handelsstad med ett
80 tal butiker, restauranger och caféer
mitt i centrum.

